

Heraut van Michaël

Michaël, een heilig ontzag vervult mij,
als ik in mijn innerlijk beleven voor U sta.
Alles om U heen is helder en scherp afgetekend.
Al mijn omhullingen vallen in uw nabijheid weg,
mijn ziel ligt open en bloot voor U.

Michaël, uit Uw ogen straalt een ongehoorde
kracht die, zo voel ik, louter scheppingskracht is.
Met een haast ongeduldig handgebaar
vraagt U mij het oude los te laten
en mij open te stellen voor de impulsen
die U in mijn hart wilt leggen.

Michaël, U wacht met een eindeloos geduld
tot ik mij innerlijk uitspreek en tegenover U
de heilige belofte afleg U te dienen.
Pas dan geeft U mij de ridderslag en maakt mij
daarmee voorgoed tot een Michaëlstrijder.

Als ik mij daarna weer openstel voor het aardse
leven, probeer ik in Uw geest te leven en mijn
denken om te vormen tot een denken met mijn hart.
Mijn ego leer ik te beteugelen met de geestkracht
die U mij geeft. En met al mijn innerlijke kracht

zet ik mij in om onze samenleving om te vormen
naar de richtlijnen die U ons geeft voor deze tijd.

Michaël, hoe meer ik, verlicht door Uw geest,
inzicht en helderheid verwerf, hoe meer ik zie,
hoe zich op aarde een strijd afspeelt met aan de ene
kant U en allen die U volgen, en aan de andere kant
de donkere machten van verharding en illusie,
die mensen leeg en zonder inspiratie achterlaten.

Michaël, vervul mijn hart met een standvastige
liefde. Laat mij de geestelijke strijd doorzien
die zich in onze dagen afspeelt en geef mij
de moed om waarlijk heraut van U te zijn.

Ten geleide

‘Wanneer in de naaste toekomst in ten minste vier keer twaalf mensen de Michaël-gedachte vol tot leven komt, ... wanneer uit vier keer twaalf van dergelijke mensen initiatiefnemers naar voren komen voor een Michaël-feeststemming, dan kunnen we opzien naar het licht dat door Michaël-stroming en Michaël-daden zich in de toekomst onder de mensheid zal verbreiden.’¹

Rudolf Steiner

1. Hoe Michaël in ons leven werkt

's Avonds terugkijken op het leven dat achter je ligt

Er zijn mensen die met een zekere regelmaat een bepaalde geestelijke oefening doen. Meestal 's avonds in bed, vlak voor het slapengaan. Ze kijken in een meditatieve sfeer terug op de voorbije dag en op wat ze die dag beleefd hebben. Ze zien opnieuw de gezichten voor zich van de mensen die ze die dag ontmoet hebben. Soms worden ze zich dan pas, terugkijkend, bewust van wat ze eigenlijk hebben gevoeld, toen ze die ander ontmoetten: diens onzekerheid, het verdriet dat in haar ogen lag, of de warmte die zij uitstraalde. Vaak worden ze zich dan ook pas van hun eigen gevoelens bewust: bijvoorbeeld dat ze zich bij die ontmoeting een beetje benauwd voelden, alsof ze niet goed adem konden halen. Of dat ze zich juist zo blij voelden, of zich verwarmd voelden door de uitstraling van de ander.

Zo kijken velen van ons bij het slapengaan terug naar de voorbije dag. Maar sommigen – met name de mensen die ouder worden – kijken daarbij nog iets verder terug: ze staan niet alleen stil bij de voorbije dag, maar ook bij heel het leven dat achter hen ligt. Allerlei beelden trekken in een oogwenk aan hun innerlijke oog

voorbij: die van de gelukkige ervaringen en van de hoogtepunten van hun leven, maar ook de beelden van de kleinere en de grotere crises waar ze in de loop van hun leven doorheen zijn gegaan.

Ook dat laatste: ieder mensenleven kent immers zijn eigen crises, zijn eigen verliesmomenten en zijn eigen perioden waarin alle houvast verloren lijkt. Bij deze terugblik richten velen echter niet zozeer hun aandacht op de pijn van het verlies en op de gevoelens van onmacht en verdriet die deze crises hen brachten. Ze staan vooral stil bij het geheim van de geestelijke winst die deze crises hun uiteindelijk hebben gebracht.

Sommigen ontdekken daarbij dat ze innerlijk sterker zijn geworden door deze donkere levenservaringen. En gehuld in een sfeer van dankbaarheid voor deze winst vallen ze in slaap. Anderen ontdekken dat ze gevoeliger zijn geworden voor het verdriet van anderen en dat ze de ander nu zoveel beter begrijpen dan vroeger. Hun terugblik sluiten ze af met het dankbare besef dat de levenscrises hen uiteindelijk een dieper inzicht geschonken hebben.

Voor de meesten van hen geldt dat ze vroeger helemaal niet beseften dat deze crises hun ook een winst konden brengen: ze zagen in die tijd alleen maar de afbraak en de donkere aspecten ervan. Pas (veel) later kwam dat moment waarop ze zich begonnen te realiseren dat deze ervaringen hun uiteindelijk ook een stille winst hebben gebracht.

De grote aartsengel Michaël helpt ons

Wie op de manier zoals ik zojuist beschreef zijn innerlijke oog richt op de geestelijke winst die hij behaalde op het leven, staat in feite stil bij wat Michaël hem of haar schonk. Want hij, de grote aartsengel Michaël, hij is het die ons keer op keer zó door de beproevingen van het leven heen leidt dat we er niet voorgoed aan onderdoor gaan (en hoe gemakkelijk had dat in een aantal situaties zomaar kunnen gebeuren), maar dat we eraan groeien en er geestelijk rijker door worden.

De grote aartsengel Michaël, hij is het die er op die manier voor zorgt dat we mensen worden die meer begrip voor anderen kunnen opbrengen en die hun egocentrisme leren beteugelen. En hij, de grote aartsengel Michaël, hij is het die ons op die manier het geheim van het leven onthult: onze opdracht om dwars door alle lessen van het leven heen te groeien in wijsheid, mededogen, liefde en inzicht.

De grote aartsengel Michaël, hij is zo'n bijzondere aartsengel. Want hij is het die ons in alles wat hij ons schenkt de liefde laat zien die van Christus uitgaat. Het is die liefde die Michaël ons toedraagt, met die liefde omhult hij ons en met die liefde bemoedigt hij ons.

Een bewustzijn dat pas achteraf ontstaat

Wie de moed heeft om eerlijk naar zichzelf te kijken en wie regelmatig de geestelijke oefening doet, waarbij je terugkijkt op je eigen leven, wordt als vanzelf gevoelig voor de stille kracht waarmee Michaël ons – in nauwe

samenwerking met Christus én met onze beschermengel – leidt.² In een meditatieve sfeer terugkijkend, overkomt het velen dat er zomaar een gevoel van diepe verwondering in hen naar boven komt. Niet alleen over de manier waarop Michaël hen bijstond en hielp, maar ook over de manier waarop hij hen stap voor stap tot een nieuw inzicht bracht.

Want dat is het wat misschien wel het meest opvalt bij onze nachtelijke terugblik: dat we door al onze ervaringen op een andere, nieuwe manier naar het leven zijn gaan kijken. Een manier van kijken die ertoe leidt dat we wetenden worden: mensen die niet langer geloven, maar innerlijk zeker weten. De essentie van dat weten is dit:

- We weten nu dat we er in het leven niet alleen voor staan, maar dat er een stille hulp klaarstaat voor ieder van ons die daarom vraagt. Wie dit ontdekt, weet plotseling hoe waar die Bijbelse woorden zijn: *Bid en u zal gegeven worden.*³
- We weten nu dat een ongedachte uitredding altijd mogelijk is, ook als wij zelf het vertrouwen daarin allang verloren hebben.
- We weten nu dat niets wat ons in het leven overkomt, zinloos is, maar dat het levenslessen zijn waaraan wij kunnen groeien.

Dát is het nachtelijke inzicht dat steeds duidelijker wordt bij onze terugblik. Vol verwondering staan velen

van ons daarbij stil, een verwondering die geleidelijk overgaat in dankbaarheid: *Dank u wel, Michaël, dat ik dwars door alles heen aan het leven groeien mocht. Dank u wel voor uw onmisbare hulp en steun daarbij. En dank u wel voor de inzichten die ik daarbij opdeed.* Door dit meditatieve terugkijken op het leven dat achter ons ligt, groeit er geleidelijk een diepe band met Michaël. Een verbinding die regelrecht uit ons hart komt en die door de jaren heen steeds intenser wordt. Daarbij heeft die band een heel eigen kleur: doortrokken met eerbied en ontzag, maar ook met een groeiende warmte. Want onze verbinding met Michaël begint meestal met ontzag en eerbied, maar wordt gaandeweg doortrokken van steeds meer warmte en liefde.

Een bewustwording achteraf

Het is overigens niet gemakkelijk je de inspiratie en hulp van Michaël bewust te worden. Want de impuls waarmee hij ons doordringt, is een verborgen kracht, ofwel: een verborgen impuls. Je wordt je die meestal pas achteraf – soms zelfs pas jaren later – bewust (als je je hem al bewust wordt) en niet op het moment zelf. Dat is ook wel begrijpelijk: we hebben in crisissituaties immers al onze aandacht nodig om te overleven en staande te blijven. In zo'n tijd hebben we dan ook bepaald geen energie en aandacht over om ook nog eens te letten op wat er nu eigenlijk in het verborgene, achter de sluier, gebeurt.

Het is mij vaak overkomen dat mensen mij over dat

proces van groeiend inzicht vertelden. Bijvoorbeeld zo: *Toen ik mijn man verloren had, voelde ik mij volkomen alleen, alsof zelfs God mij in de steek gelaten had. Maar nu, zoveel jaren later, zie ik hoezeer ik in die tijd geholpen werd om staande te blijven en verder te gaan. Nu pas dringt dat tot mij door, en nu pas begin ik God daarvoor te danken. En behalve Hem dank ik Christus en Michaël en mijn eigen beschermengel. Want ik weet nu hoe zij in die tijd al hun krachten hebben gebundeld om mij te helpen. En nu voel ik hen alle drie zo nabij.*

Zo zijn het onze levenservaringen zelf die ons van Michaël en zijn hulp bewust maken. Als we tenminste af en toe terugkijken op ons leven en ons daarbij van de stille krachten bewust worden die in stilte, in het verborgene, bij al die ervaringen werkzaam waren.

2. Sterker dan we zelf beseffen

Het donker inktzwart, het licht zo krachtig en genezend
Bij de manier waarop Michaël ons door het donker van het leven naar het licht van een nieuwe toekomst leidt, volgt hij een oude, esoterische wet. En wel deze: zo heftig en zo intens als je wordt geconfronteerd met het donker, net zo sterk en indringend zul je je bewust mogen worden van de kracht van het licht (dat achter het donker verborgen ligt). Het is deze kracht en het is dit licht die genezend zijn en ons tot een hoger inzicht brengen.

De oude, esoterische wet is wel begrijpelijk. Er is hier op aarde immers geen licht zonder duisternis; dat ervaart iedereen. Het is zelfs zo dat als de zon gaat schijnen, de schaduwen onthuld worden en 'aan het licht komen'. Maar het omgekeerde is even waar: dat er geen duisternis bestaat zonder licht. Ofwel: achter ieder duister ligt een groot licht verborgen. En hoe dieper het donker is dat we ervaren, hoe stralender het licht is dat we straks, achter het donker, zullen mogen zien oplichten.

We leven hier op aarde in een wereld van polariteiten of dualiteiten, zoals dag en nacht, man en vrouw, goed

en kwaad, liefde en haat. Voor al die dualiteiten geldt dat de beide aspecten daarvan elkaar in evenwicht houden. En dus mogen we (wat de polariteit van licht en donker betreft) zeggen dat de kracht van het licht evenredig is aan die van het donker. Anders gezegd: omdat het licht de verborgen achterkant, ofwel de keerzijde van het donker is, is de kracht van dat licht net zo krachtig en net zo intens als de kracht van het donker was, waar we doorheen gingen.

Wel is het zo dat we de genezende kracht van het licht alleen zullen ervaren als we onszelf niet in cynisme, zelfbeklag, of bitterheid – en dus in het donker – opsluiten, maar door de pijn heen durven gaan en al doende al die donkere gevoelens leren loslaten, beetje bij beetje. Alleen wie de moed heeft erdoorheen te gaan en los te laten, zal de doorgang naar het licht vinden. Zo niet, dan blijven we de gevangene van het donker.

De bescherming van Michaël

In de huidige fase van de menselijke ontwikkeling zijn wij zwakke, kwetsbare wezens die maar al te gemakkelijk aan het donker verloren kunnen raken en erdoor overweldigd kunnen worden. Daarom wordt het donker niet in al zijn vernietigende kracht over ons uitgestort – al lijkt het vaak wel zo! –, maar (aards gesproken) op een ingehouden wijze, zodat we het aankunnen. Ook dat geschenk van het in toom houden van het donker hebben we te danken aan Michaël: hij heeft immers Ahriman (het donkere wezen dat in de Bijbel de

Satan wordt genoemd) bedwongen en is daarom bij machte ons te beschermen tegen het allerergste kwaad, waar geen mens tegen opgewassen is. Je innerlijk verbinden met de grote aartsengel Michaël houdt ook in dat je je met een gevoel van dankbaarheid van deze bescherming bewust wordt: die van de beteugeling van het kwaad.

Sterker dan we zelf denken

Ik vermoed dat er nu heel wat lezeressen en lezers zijn die de bovenstaande regels hoofdschuddend hebben gelezen. Want voor ons, zwakke en kleine mensen, lijkt het kwaad dat wij soms moeten doorleven, oppermachtig en overweldigend. Daarom is het moeilijk ons te realiseren hoe waar het is dat Michaël ons in al de crises waar we doorheen gingen, heeft beschermd. En dat hij ons ook bij de crises waar wij nu nog steeds doorheen gaan, beschermt tegen het allerergste kwaad. Wie dat tot in het diepst van zijn wezen leert begrijpen, vindt daarin troost en bemoediging in donkere tijden.

Dat Michaël al dat kwaad (maar wel tot aan een bepaalde grens) toelaat, komt waarschijnlijk ook omdat hij ons voor veel sterker en krachtiger houdt dan wij zelf denken te zijn. Als we door een crisis heen gaan, denken we op een zeker moment dat we het nu toch echt niet meer gaan redden, omdat deze beproeving te heftig voor ons is en te zwaar. Maar Michaël ziet dat anders. Het is, alsof hij zegt: *Jullie zijn veel sterker dan*

jullie denken. In wezen is jullie kracht onuitputtelijk. Denk daarom niet te klein over jezelf.

Michaël is dan ook bepaald geen zachtzinnige engel. Wie innerlijk naar hem leert luisteren, kan hem dit horen zeggen: *Alleen maar op deze manier – en op geen enkele andere wijze – is het mogelijk de grote geestelijke winst te behalen die voor jullie in deze heftige tijd is weggelegd. Die winst kunnen jullie werkelijk alleen maar behalen, als jullie beproefd worden – en naar jullie eigen gevoel zelfs tot het uiterste toe beproefd worden.*

Maar wat is hij intens blij met ieder mens die erin slaagt om op alle heftige levenslessen de winst te behalen die hij, Michaël, al voorzag. Het meest bijzondere daarbij is misschien wel dat we door deze ervaring ongemerkt zó'n diepe verbinding met Michaël krijgen dat we die niet alleen in dit leven zullen ervaren, maar ook in alle volgende levens.

We zullen hem dan zelfs in het leven in de geestelijke wereld, tussen twee aardse incarnaties in, mogen ontmoeten omdat we innerlijk met hem verbonden zijn geraakt. Bij die ontmoeting zullen we de kracht van zijn liefde en inspiratie in al haar volheid mogen ervaren en doorvoelen. Wat moet dat groots zijn! Dat alles wordt mogelijk, als hier op aarde onze innerlijke ogen zijn opengegaan en we ons bewust zijn geworden van Michaël en zijn voortdurende hulp. Wie dit beseft kan zich nu al verheugen op de ontmoeting die we straks, na onze dood, met Michaël zullen mogen hebben.